

"ויקחו לי תרומה" מידתם של ישראל, להיות גומלי חסדים

פרשתנו פותחת סידרה של פרשיות על בניין המשכן. בניית המשכן מתחילה מהרמת תרומה למשכן: "דבר אל בני" ויקחו לי תרומה".

חז"ל אומרים שאחת המידות היסודיות של ישראל היא גמילות חסדים, והיא הייתה גם מידתו של אברהם אבינו, כותב הרב מיכה הלוי כי: גמילות חסד היא ההכרה בכך שהבריאה אינה אמצעי לאדם על מנת שיוכל לחיות את חייו, אלה אדרבה האדם נוצר לשם הבריאה האלוקית, ולכן עליו להיות גומל חסדים עם הבריות. עם ישראל מבין את הסדר האלוקי בעולם, מבין את מהותה של גמילות חסדים וזוהי אחת מתכונותיו הבסיסיות. "ויקחו לי תרומה", מפרש רש"י: לי – לשמי. תרומה לשם שמים ללא שום תועלת לתורמים. כך גם בהמשך הפסוק: "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תיקחו את תרומתי". מפרש רש"י: "ידבנו לבו – לשון נדבה, והוא לשון רצון טוב". רצונם של ישראל הוא לעשות טוב, משום שזה רצון ה' שלשם כך הוא ברא את העולם, וישראל דבקים ברצון ה'. תרומתם של ישראל היא לשם שמים, משום שזו מידתם של ישראל, להיות גומלי חסדים באופן עצמי, לשם גמילות חסד בלבד. התרומה ונדיבות הלב של ישראל הן המשך ישיר של מתן תורה. ה'נשמה היתרה' שהייתה בקרב ישראל בעת מעמד הר סיני הופכת מעתה לתכונת אופי קבועה ונצחית של עם ישראל. עם ישראל מורכב מאנשים שאינם מחפשים את הצג הפרטי והאגואיסטי שלהם, אלא מחפשים לגלות את רצון ה' בכל פרט ופרט בחייהם.

בתחילת הציווי, אומר הקב"ה למשה: "ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת כל כליו וכן תעשו". הפרשנים התקשו למשמעות התוספת של "וכן תעשו" ורש"י מפרש: "וכן תעשו – לדורות". הרמב"ן ואחרים מקשים, שהרי כל מהות הבניין הזה הוא זמני. ועל כן לא רלוונטי לכתוב עליו "לדורות". מסביר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב דבר מרתק: משמעות כל הכלים במשכן כשם כן הם: להיות כלים לקדושה. להיות גוף או לבוש לרוחניות הקדושה. ולכן מה שנצטוו ישראל לדורות הוא לקחת את כוונת הקדושה והרוחניות של המשכן ולהעביר את זה לדורות שלנו, אבל בגוף אחר, בחיצוניות אחרת. כלומר בכל דור ודור דרושים כלי הסברה שונים, חיצוניות שונה, כדי להעביר את מסר הקדושה. כל דור והכלים שלו. **אנו צריכים למצוא בימינו את המילים, את השפה ואת התוכן הרוחני המתאים לדור שלנו כדי שנוכל באמצעותו להכניס רוח לתוך הכלים החינוכיים המתאימים.** השאלה היא מהו הסגנון והתוכן הראוי כדי לקרב תלמידנו לאבינו שבשמים? אומר רבי לוי יצחק שאונקלוס תרגם את המילים "עורות תחשים" – "ססגונא". מהו "ססגונא"? שמשמח את חברו וע"י זה חברו מקבל ממנו הפנימיות. ו"שש משזר" הוא מה שאדם מדבר דיבורים טובים והדיבור הוא טוב והפנימיות הוא גם כן טוב. איך נצא ידי חובת קירוב תלמידנו לתורה? ע"י דיבורים טובים ואפילו מילתא דבדיחותא, כדי להגיע לפנימיות של יראת שמים. נרבה בדיבורים טובים המשמחים את תלמידנו, כך נוכל להעביר לדור שלנו את כוונת הקדושה שהוכנסו לתוך הכלים והבניין הזמני של המשכן, כי אותה קדושה של המשכן היא נצחית ורק ההופעה שלה בכל דור ודור מופיע בלבוש אחר – "ושכנתי בתוכם".

נמצאים אנו בימי חודש אדר: "משנכנס אדר מרבין בשמחה", איך עושים זאת הלכה למעשה?

הרב קוק מסביר כי שמחה היא חיבור לטוב, הבאת האדם למקום גבוה יותר, שמחה מגיעה מגילוי הדברים הפנימיים שיש לנו, גילוי הכוחות שלנו, גילוי העוצמות הרוחניות שלנו. גילוי זה מאפשר יצירת כוחות חדשים, רכישת עולם רוחני נוסף. מגיעים לשמחה כשמגלים את העוצמות הפנימיות שלנו ויוצרים עוצמות חדשות. "על ידי שמחה, המוח מיושב ויכולין ליישב עצמו היטב, כי שמחה היא עולם החירות, ועל כן כשמקשר שמחה לדעתו, אזי דעתו בחירות ואינו בגלות, ויוכל להנהיג המוח והדעת כרצונו, ליישב דעתו היטב מה התכלית מכל עניני העולם הזה..." (ר' נחמן מברסלב)

עוד מוסיף ר' אברהם יהושע גרינבוים "החוכמה שבהשגת השמחה היא כשמסתכלים תמיד על הצד החיובי, כש"פורטים" על הטוב ולא על הרע ומצרפים טוב לטוב, תו לתו כך מפיקים מנגינה מחיה"

מהותו של חודש אדר מלמדת אותנו להוסיף עוד שמחה, שמחה של עשייה, שמחה של יצירה וגילוי כוחות. שמחה שמגלה את הטוב והחיובי שסביבנו. בע"ה נזכה למשוך מכוח השמחה של חודש אדר לגלות כוחות ועוצמות חדשות, לראות את הטוב והיפה בעם ישראל ובמיוחד לקראת יום הבחירות הקרב, להאמין שהכל חלק מתוכנית אלוקית גדולה שמטרתה להיטיב לעם ישראל, תורת ישראל וא"י.

חודש טוב ומלא בשמחה, שבת שלום ומבורך.
שוש נגר